

Kuntastrategia 2018-2021

Valtuustoseminaari 18.1.2018
Johtoryhmälle tiedoksi 23.1.2018
Hyvinvointiseminaari (valtuustoseminaari) 30.1.2018
Yhteistyökomitea/Työsuojelutoimikunta 1.2.2018
Kunnanhallitus 5.2.2018
Valtuusto 15.2.2018 § 6

Dnro KH:15/00.01.02/2018

Sisällys:

1. Strategiayön lähtökohdat ja nykytilan arviointi	3
2. Toimintaympäristön muutos ja strategian painopisteet.....	8
2.1. Tulevaisuuden megatrendit mm. Sitran mukaan	8
2.2. Strategiassa huomioon otettavat asiat kuntalain mukaan.....	8
2.3. Sievin kunnan kuntastrategian painopisteet.....	10
3. Strategian toimeenpano ja arviointi.....	11

1. Strategiatyön lähtökohdat ja nykytilan arviointi

Strategia on suunnitelma päämäärän saavuttamiseksi. Kuntastrategiassa valtuusto valitsee tavoitteista tärkeimmät kunnan kehittämisen painopistealueiksi. Kuntastrategialla valtuusto ohjaa kunnan toimintaa, sen päätöksentekoa ja henkilöstön työskentelyä. Kuntastrategia ja sen onnistunut käyttöönotto määrittelevät ne menestystekijät, joissa onnistumalla kunta tulee selviämään sitä kohtaavista haasteista ja muutoksista. Yhteiset arvot luovat innostavan ja toimeliaan ilmapiirin, joka vaikuttaa kunnan imagoon, päätöksentekokulttuuriin ja henkilöstön työhyvinvointiin.

Sievin kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa valtatie 28:n varrella rajoittuen Reisjärven ja Toholammin kuntiin sekä Kalajoen, Ylivieskan, Nivalan, Haapajärven ja Kannuksen kaupunkeihin. Sievissä asuu 5000 asukasta ja kunnan kokonaispinta-ala 794,5 km². Lähin rautatieasema on 23 km päässä Ylivieskassa ja lähin lentokenttä Kruunupyyssä. Matkaa Ouluun on 154 km. Sievin ikärakenne on nuori. Asukasluku on viime vuosina ollut laskeva johtuen sekä syntyvyyden laskusta että poismuutosta. Sievissä toimivat kyläkoulut ja lukio, vapaita vuokra-asuntoja ja monipuolinen tonttitarjonta. Kunnassa on monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet ja vireä yhdistystoiminta. Esimerkiksi vuonna 2017 Sievin kunta tuki yleishyödyllisiä yhdistyksiä eniten Pohjois-Pohjanmaalla (Sievi 26 €/asukas, ka 10 €/asukas). Perheystävällisen Sievin suurin yksittäinen tuen saaja oli lapsiperheiden kotiapua, tilapäistä lastenhoitoa ja perhekerhoja järjestävä Sievin Perhepalvelukeskus ry.

Sievin kunta on Suomen toiseksi teollistunein kunta (Kuntalehti 1/2018). Työttömyysaste on maakunnan keskiarvoa alhaisempi ja maatalouden peruslohkojen keskikoko lähialueita selvästi suurempi. Sievin 180 maatilasta 40 on luomutilaa. Uudet työpaikat syntyvät enimmäkseen teollisuuden alalle.

Kunnan toiminta on taloudellisesti kestävällä pohjalla. Kunta sopeuttaa toimintansa nopeasti muuttuvaan taloustilanteeseen ja tilikausista viimeiset neljä ovat olleet ylijäämäisiä. Kunnan veroprosentti on kuitenkin korkea ja käyttötalouden budjetointi rakennetaan hyvin kustannustehokkaasti, mikä rajaa taloudellista liikkumavaraa. Taloudellinen tehokkuus ja resurssien järkevä käyttö ovat toimintamme lähtökohtia. Kunnan kiinteistöinvestoinneista toteutumisvaiheessa ovat paloasema ja vanhusten asumispalveluyksikkö. Suunnitteilla on uusi päiväkot.

Kuntastrategian tietopohjana on käytetty kuntalaiskyselyn, yrittäjäkyselyn ja henkilöstökyselyn ja 18.1.2018 pidetyn valtuustoseminaarin tuloksia. Valmistelun aikana strategialuonnoksesta ovat saaneet lausua kunnan johtavat viranhaltijat ja yhteistyökomitea/työsuojelutoimikunta. Valtuutetuille järjestettiin erillisteemalla hyvinvointiseminaari, jossa käsiteltiin 19.10.2017 pidettyjen kunnan avointen ovien päivän asiakaspalautetta ja kunnan työllisyyspalveluja.

Henkilöstökyselyn mukaan enemmistö työntekijöistä tuntee kunnan vision ja strategian, kokee voivansa sitoutua kunnan arvoihin ja että ne näkyvät päivittäisessä työskentelyssä. Näin ollen kuntastrategia on merkityksellinen ja työssä hyödynnetty tavoitteellisuutta lisäävä ohjaava asiakirja. Henkilöstö nosti kuntastrategian tärkeimmäksi tekijäksi asukaslähtöisyyden. Henkilöstö kokee myönteisenä heidän työpanostaan arvostavan johtamisen ja on tyytyväinen Sievin kuntaan työnantajana. Kehittämistoiveet liittyvät viestintään, osallistumismahdollisuuksien tarjoamiseen ja palkkatasoon.

Kyselyn mukaan useat sieviläiset yritykset suunnittelevat investointeja ja uusien työntekijöiden palkkaamista. Yrittäjät nimesivät kunnan tehtävistä tärkeimmiksi yritys yhteistyön, lupa-asioiden hoitamisen ja yritystontti- ja kaavoituksen hoitamisen. Kuntalaisista yli puolella oli myönteinen yleis mielikuva Sievistä ja kunnan vahvuuksina mainittiin rauhallisuus, turvallisuus ja perheystävällisyys. Kehittämistarpeita ovat kaupallisten palvelujen valikoima, kunnan markkinointi ja viestintä. Useilla kuntalaisilla on selkeä halu osallistua itseään ja ympäristöään koskevaan päätöksentekoon ja kuntaorganisaatiolla useita keinoja mahdollistaa tämän aktiivisuuden toteuttaminen.

18.1.2018 pidetyssä valtuustoseminaarissa myös tunnistettiin heikkouksiksi tai uhiksi markkinoinnin puute, virheelliseen tietoon perustuvat mielikuvat sekä väestön ja syntyvyyden aleneminen.

Yhteisinä sieviläisinä arvoina niin kyselystä kuin seminaarissakin nousivat palvelujen säilyminen kunnassa, päätöksenteon avoimuus, yrittäjäm yönteisyys, onnistunut viestintä ja turvallinen asuin ympäristö.

Kuntastrategian toteutumista arvioidaan valtuustotasolla vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä ja tehtäväalueilla oman toiminnan arvioinnin yhteydessä useamminkin. Kuntastrategian ohjaamina toimialat laativat suunnitelmia ja ohjaavia asiakirjoja, joissa he määrittelevät toiminnalleen strategian suuntaamina tavoitteita ja niiden arvioimiseksi mittareita.

Sievin valtuuston laatima nelikenttäanalyysi, valtuustoseminaari 18.1.2018:

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - yrittäjyys - maaseudun rauha x2 - matala työttömyys - hyvä vuokra-asuntokanta - ylijäämäinen talous useammalta vuodelta - vahva yrittäjyys - asenne vahvaan yrittäjyyteen - maataloudella vahva asema - logistinen sijainti - teollisten työpaikkojen määrä - hyvä brändi - elinvoimainen alue - kunnan henkilöstö - liikuntapalvelut + vapaa-ajan palvelut - kunnan rakennusten kunto - turvallinen, sopivan pieni - luonto - infra koulukeskuksen ympärillä - vahvat yritykset - maatalous, uusjaot - vahvat kylät, kouluverkosto - sijainti - ilmasto - laskettelukeskus, Maasydän - monipuoliset kaupalliset palvelut ajallisesti pian saavutettavissa 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelujen puute - varhaiskasvatuspaikkojen puute sivukyliltä - korkeahko veroprosentti - verokertymä pieni - pendelöinti (naapurikunnista käydään Sievissä töissä) - ei ole tarjolla päivähoitopaikkoja - ikärakenne heikkenemässä - vaatimattomuus, ei kehtaa x2 - Sievi sieväksi (ympäristön viihtyisyys) - markkinoinnin puute - kunnan maantieteellinen laajuus - hajottava aluerakenne
<p>Mahdollisuudet jatkuu seur. sivulla!</p> <ul style="list-style-type: none"> - uusi ja ajanmukainen päiväkotit - terveet koulut - mielikuvien muuttaminen esim. hyvät liikuntapaikat - teolliset työpaikat - hyviä kauppapalvelujen lähellä (Ylivieska) x2 - mahdollisuudet investoida velkaantumatta liikaa - uusia kuntalaisia muualta työssäkävivistä 	<p>Uhat jatkuu seur. sivulla!</p> <ul style="list-style-type: none"> - väkiluvun lasku ja poismuutto - mielikuvat huonoista päiväkotitiloista - syntyvyyden lasku - korkojen nousu - lukion pysyminen - tyhjät asunnot -muuttotappio - kuntien välinen nokkapokka, kuntien itsekkyyden ja itsepäisyyden lisääntyminen

Mahdollisuudet, jatkoa:

- hyvätasoinen asunto nopeasti
- hyvä Sievi-brändi -paremmin hyödynnettävissä x2
- työvoimapula
- koulun/perusopetuksen ja yritysten yhteistyö
- yritteliäisyys, ahkerat ihmiset, työvoima
- lähialueen liikunta- ja kulttuuripalvelut
- luontopalveluiden kehittämismahdollisuudet

Uhat, jatkoa:

- nuorten mielenterveysongelmat
- työvoimapula
- tuudittaudutaan olemassa olevaan hyvänolontunteeseen
- nuorten muutto opiskelemaan, työelämään
- puolisolle ei löydy työtä, vain toinen työskentelee paikkakunnalla
- kuntayhteistyön puute
- asukaskunnan lasku
- ihmisten sitouttaminen kuntaan
- maatalouden ison työnantajan tuomat riskit

Sievin kunnan arvot ja strategiset painopisteet

Arvot yrittäjyys, maaseutu, yhteisöllisyys, innovatiivisuus

Päämäärä, visio, mitä me haluamme olla

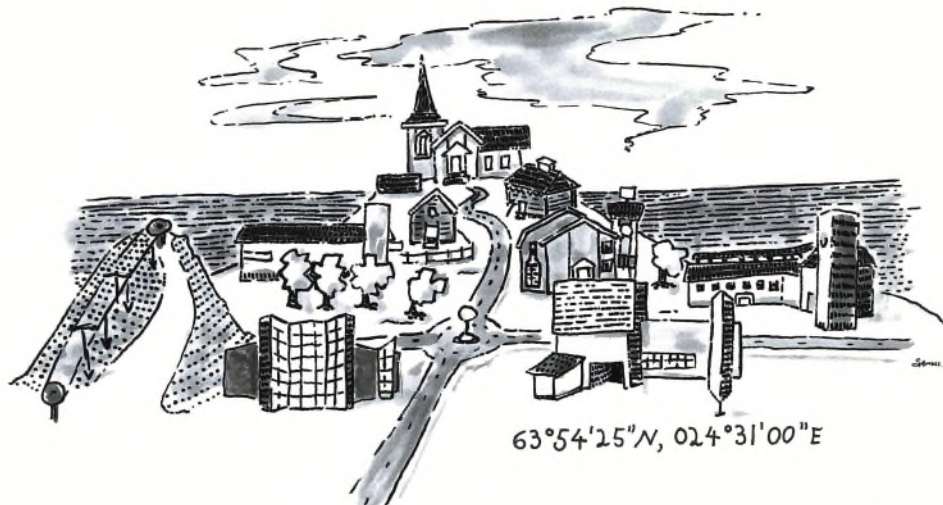
”Sievi on kolmen kaupungin keskellä asukkailleen osuvat palvelut tarjoava turvallinen asuinpaikka, jossa koti, työ ja harrastukset ovat lähellä. Sievissä luonto, innovatiivinen teollisuus sekä maa-, metsä- ja biotalous paikkaavat kättä. Kunta on taloudestaan tarkka, luotettava yhteistyökumppani. Meillä viihdytään, yritetään ja onnistutaan yhdessä!”

Slogan ”Sieviin - asumaan, yrittämään ja viihtymään!”

Visuaaliset tunnukset

Samuli Leppälän kylämaisema 2017

2. Toimintaympäristön muutos ja strategian painopisteet

2.1. Tulevaisuuden megatrendit mm. Sitran mukaan

Strategian valmistelussa on tunnistettu yleinen muutoskehitys. Alla tulevaisuuden megatrendejä mm. Sitran jäsenteleminä

- digitalisaatio ja sähköiset palvelut
- työelämän muutokset ja uuden työntekijä sukupolven odotukset
- sosiaalisen pääoman ja osallisuuden merkityksen kasvu
- yhteiskunnallisen osallistumisen muutos
- ilmastonmuutos ja energian hinnan muutos
- väestön ikääntyminen ja eliniän pidentyminen
- omien valintojen merkityksen kasvu terveydenhuollossa
- kaupungistuminen
- maakuntauudistus

2.2. Strategiassa huomioon otettavat asiat kuntalain mukaan

Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen

Kunta on asukkaidensa muodostama ja hallitsema paikallisyhteisö. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia kaikella toiminnallaan demokraattisen päätöksenteon mukaisesti. Haluamme kannustaa kuntalaisia vastuulliseen ja aktiiviseen osallistumiseen ja oman elämän hallintaan. Hyvinvointikokemus muotoutuu meille jokaiselle eri asioista, mutta käsityksemme mukaan sen perusta on hyvissä arjen palveluissa, turvallisessa ja viihtyisässä ympäristössä, työssä ja koulutuksessa. Tekemällä hyviä valintoja oman ja läheistensä terveyden edistämiseksi voimme jokainen lisätä hyvinvointia ympärillämme.

Palvelujen järjestäminen

Sievin kunta järjestää palveluja niitä itse tai yhteistyössä tuottaen tai ostaen. Maakuntauudistuksen myötä kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät kuntayhtymältä maakunnan järjestettäväksi. Henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:stä. Kunnan tytäryhtiöistä Sievin Teollisuuspuisto Oy tuottaa yritysneuvonnan ja elinkeinohankkeiden hallinnoinnin ja Kiint Oy Sievin Jussi sekä omansa että kunnan asuntojen vuokrauksen. Kunta seuraa aktiivisesti tulevia muutoksia, selvittää eri järjestämismahdollisuuksien hyvät ja huonot puolet ja varaa näin itselleen mahdollisuuden toimia tilannekohtaisesti kunnan edun vaatimalla tavalla.

Omistajapolitiikka

Kunnan omistajapolitiikka perustuu tiedolla johtamiseen ja sen perusteista päättää valtuusto. Kunnan tulee voida omistajana valvoa kunnan etua ja oltava etupainotteisesti selvillä käytössään olevista toimintavaihtoehtoista. Kunnat ovat merkittävän julkisen omaisuusmassan omistajia ja kunnan omaisuutta tulee käyttää tehokkaasti ja vastuullisesti. Omistajaohjaus on konserniohjauksen perusta ja uusi kuntalaki edellyttää kuntaa johdettavan aiempaa vahvemmin konsernina. Kunnan konsernijohdon muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Henkilöstöpolitiikka

Sievin kunnan henkilöstöpolitiikan kestäviä arvojamme ovat tehokas ja joustava toimintakulttuuri, työkyvyn säilyttäminen muuttuvassa ympäristössä, nollatoleranssi työpaikkakiusaamiselle ja henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa työtään koskeviin asioihin. Henkilöstösuunnittelua tehdään talousarvion laadinnan yhteydessä ja siitä on erilaisia soveltamisohjeita. Mittareiksi on valittu sairauspoissaolot, työhyvinvointikysely, kehityskeskustelut, riskien ja vaarojen arvioiminen säännöllisesti sekä henkilöstön vaihtuvuuden ja saatavuuden seuraaminen. Tavoitteisiin päästään turvaamalla henkilöstön työkyky, sitouttamalla henkilöstö yhtenäisiin pelisääntöihin ja tukemalla nopeaa ongelmanratkaisua. Henkilöstön toimeliaisuus oman työn kehittämisessä on merkittävä työkalu koko kunnan palvelutoiminnan kehittämisessä.

Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkaiden osallisuus syntyy kaikkia kuntalain 22 §:n tapoja tasapuolisesti tarjoamalla. Asioiden valmistelun kuluessa järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia, joihin voidaan kutsua useita toimielimiä yhtäaikaiseksi tai ne voivat olla avoimia kaikille asiasta kiinnostuneille. Vaikuttamismahdollisuuksista tiedotetaan kunnan nettisivuilla ja/tai paikallislehti Sieviläisessä tai toimielimen kokouskutsutapaa noudattaen. Kunnan tehtävä on kannustaa kuntalaisia tasapuolisesti ilmaisemaan mielipiteensä erityisesti silloin kun kuntalaisten oma aktiivisuus vaihtelee. Siksi seuraamme myös kuntalaiskokemuksia tavoittavimmasta viestinnästä ja heille mieleisimmästä tavasta vaikuttaa.

Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen

Viihtyisä, turvallinen ja terveellinen elinympäristö on merkittävä hyvinvointikokemukseen vaikuttava tekijä. Kunnan elinvoima syntyy hyvästä työllisyydestä, yrityksistä, yhdistys- ja vapaaehtoistyöstä, ihmisistä. Sievin hyvät peruspalvelut täydentyvät kolmen lähikaupungin kaupallisilla palveluilla, jotka ovat lyhyen ajomatkan päässä. Maankäytön suunnittelulla, rakentamisen ohjauksella ja ympäristöarvojen huomioimisella luodaan kuntalaisille laadukas sekä viihtyisä ympäristö, jossa asukkaat, rakennettu ympäristö ja puhdas luonto ovat sopusoinnussa.

2.3. Sievin kunnan kuntastrategian painopisteet

1. Hyvinvoivien ihmisten ja turvallisen maaseudun Sievi

Sievi on turvallinen ja perheystävällinen kunta, joka tarjoaa hyvät arjen palvelut ja kannustaa kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan. Yrittäjyys, maaseutu, perheystävällisyys, puhdas luonto ja avoin päätöksenteko ovat sieviläisille tärkeitä arvoja. Sievi tarjoaa hyvät peruspalvelut ja harrastusmahdollisuudet elämän eri vaiheisiin, vaihtoehtoja laadukkaaseen asumiseen ja sijaitsee oivasti kolmen kaupungin keskellä, laajempien kaupallisten palvelujen läheisyydessä.

2. Elinvoimaisten yritysten ja ahkeran yrittäjyyden Sievi

Sievin on Suomen teollistunein maaseutupitäjä ja ymmärtää yrittäjyyden merkityksen koko alueen elinvoimalle. Kunnan maankäyttö ja alueiden suunnittelu vastaan yritys-elämän tarpeisiin. Yrityksemme ovat monipuolisesti teollisuuden ja maatalouden alalta. Kunnan työllisyyspalvelut toimivat tavoitteellisesti ja asiakaslähtöisesti asiakasryhmänsä työllistymistä ja työelämävalmiuksia parantaakseen ja yhteistyössä kunnan yrityspalveluiden kanssa. Oma lukio ja muut alueen peruskoulun jälkeiset oppilaitokset ovat merkittäviä tulevaisuuden osaamisen ja elinvoiman tuottajia ja kehittäjiä.

3. Tasapainoisen ja vastuullisen taloudenhoidon Sievi

Tulojen ja menojen tasapaino ja nopea reagointi muuttuvaan taloustilanteeseen pitää Sievin talouden vakaana ja mahdollistaa kauaskantoiset investoinnit. Vuosikatteen tavoitetasoksi asetetaan poistojen määrä kaksinkertaisena. Taloudellisten riskien ja sitoumusten määrä tulee olla kunnan kokoon ja taloudelliseen kantokykyyn nähden hallittava. Sievin kuntakonsernin suhteellinen velkaantumisaste olisi hyvä saattaa alle 50 %:n. Hallintokunnat seuraavat toimintansa tuloksellisuutta ja kehittävät sen arviointivälineitä. Toimintamme on tuloksellista silloin kun asiakkaiden tarpeisiin vastataan kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja työssä jaksaminen on hyvällä tasolla.

4. Osaavan ja motivoituneen henkilöstön Sievi

Sievi on osaavan ja motivoituneen henkilöstön hyvä työnantaja. Henkilöstön hyvinvoinnin takaa vahva ammattitaito, avoin ja ratkaisukeskeinen työilmapiiri, terveellinen työympäristö, hyvä johtaminen ja kaikkien työpanoksen arvostus. Meillä jokainen on oman työnsä vastuullinen projektipäällikkö ja kehitysjohtaja. Strategiakautena Sievin kunta panostaa erityisesti henkilöstön ammatillisen täydennyskoulutuksen tarkoituksenmukaiseen hankkimiseen ja ajanmukaisten opiskelutapojen riittävään valikoimaan.

3. Strategian toimeenpano ja arviointi

Strategian tavoitteena on juurtua sieviläiseksi toimintatavaksi päätöksenteossa, kunnan palvelutuotannossa ja yhteistyössä eri kumppaneiden kanssa. Strategiaa on valmisteltu laajassa yhteistyössä valtuutettujen ja muiden luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden kanssa. Yhteistyökomitea/työsuojelutoimikunta on käsitellyt asian 1.2.2018.

Strategisten tavoitteiden toteuttamisen keinot määritellään tehtäväalueilla erillisasiakirjoissa (suunnitelmat, ohjeet) ja talousarviotavoitteiden asettamisessa. Myönteinen viestintä yhteisen tahtotilan olemassa olosta ja noudattamisen tärkeydestä edistää strategian toteutumista.

Kuntastrategiassa tulee kuntalain mukaan määritellä sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Strategia ohjaa talousarviovalmistelua ja sen toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksessä. Tarkoituksenmukaisinta on, että strategian tavoitteet ja toiminnan arvopohja ovat esillä jokaisen hallintokunnan itsearviointissa ja lähtökohta jokaisen työntekijän oman toiminnan kehittämiseksi. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.